

Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanununun 5611 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine, Fen ve Sanat Umum Müdürlüğünün kaldırılmasına ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Bütçe komisyonları raporları (1/187)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/1929, 6/1555

9 . V . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanununun 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine, Fen ve Sanat Umum Müdürlüğünün kaldırılmasına ve mezkûr kanuna geçici bir madde eklenmesine dair Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 13 . IV . 1951 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

G E R E K Ç E

1. Ordu donatım hizmeti; orduya ait malzeme ve silâhların etüd, konstrüksiyon, hesap, tecrübe, muayene, kabul, depolama, tamir ve dağıtım işlerini ihtiva eder. Mevcut fen sanat dairesi ise yukarıda sözü geçen bu hizmetlerden ancak bir kısmını görmektedir. Ve dolayısıyla yeni teşkil edilen Ordu Donatım Dairesinin tabii bir cüz'ünden ibarettir.

Bu sebeple Fen ve Sanat Dairesinin lâğvedilerek görevlerinin esas bu işlerle meşgul olan Ordu Donatım Dairesine devredilmesi ve mevcut sanayii harbiye subaylarının da ordu donatım sınıfına nakli uygun görülmüş olduğundan 4273 sayılı Terfi Kanununun 1. maddesinin (B) fıkrasında yazılı sanayii harbiye sınıfının kaldırılması maksadiyle işbu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

2. Hizmet icaplarına göre yeni gelişme ve ihtiyaçlar karşısında aynı mahiyette olarak yardımcı sınıflar ihdası icabeden hallerde hizmetin tekniğine taallük eden bu konuda her defasında kanun çıkarma yoluna gidilmemesini sağlamak amacı ile Millî Savunma Bakanına yetki tanınması faydalı görüldüğü için maddeye bu yolda bir hüküm de eklenmiştir.

3. 4273 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi binbaşılar için en az bekleme süresini dört yıl olarak tesbit etmiştir. Ve aynı kanunun 11 nci maddesi de subayların terfi edebilmeleri için kendi sınıf kotalarında en az bekleme süresinin üçte biri kadar fiilen hizmeti şart kılmıştır. Kanunun bu hükümleri gereğince binbaşılar en az bekleme süresinin üçte biri olan (16) ay için kıta hizmetine çıkarılmakta ve bu sürenin bitiminde diğer yükselme şartlarını da haiz buldukları takdirde yükselme işlemleri yapılmakta idi.

Nasıplarına göre 30 . VIII . 1950 ve 30 . VIII . 1951 tarihlerinde yükselme derecesine girecek binbaşılar da yukarıda açıklandığı üzere bu hükümlere ve müteamil prensiplere uyularak kıta görevlerine çıkarılmışlardır.

22 III . 1950 tarihinde yürürlüğe giren 5611 sayılı Kanun, 4273 sayılı Kanunun 10 ncu maddesindeki binbaşılar için dört yıl olarak tesbit edilmiş bulunan en az bekleme süresini 6 yıla çıkarıcı için 11 nci madde hükmüne göre evvelce 16 ay olan kıta hizmeti bundan böyle iki yıl olacaktır.

Evvelki hüküm ve prensiplere göre kıta hizmetlerini 1950 ve 1951 yıllarında tamamlamak üzere kıtalara çıkarılmış bulunan bu binbaşılardan bir kısmı yeni kanuna göre Ağustos'a kadar iki yıllık kıta hizmetlerini tamamlayamayacaklarından rütbelerine mahsus 6 yıllık süreyi tamamladıkları ve diğer terfi şartlarını da tamamladıkları halde emsallerinden bir sene sonraya kalacaklardır.

Kendi sun'î taksirleri dâhilinde olmıyan bir sebepten ötürü mağduriyetlerine meydan verilmemek için müktesep hakları göz önüne alınarak bunlar için en az kıta hizmetlerinin 16 ay olarak kabulü hak ve adalete uygun olacağı mütalâa edilerek kanuna geçici bir madde eklenmiştir.

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. 1/187

Karar No. 24

18 . VI . 1951

Yüksek Başkanlığa

4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanununun 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine, Fen ve Sanat Umum Müdürlüğünün kaldırılmasına ve mezkûr kanuna geçici bir madde eklenmesine dair Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı gerekçesiyle birlikte Millî Savunma Bakanı ve mezkûr Bakanlık temsilcileri huzuriyle incelendi.

Tasarı gerekçesinde yazılı esbabı mucibeden ve Bakanlık temsilcilerinin verdikleri tamamlayıcı izahlardan anlaşıldığına göre, teklif edilen kanun üç mevzua taallük etmektedir.

Bunlardan birincisi, Millî Savunma Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 5398 sayılı ve 30 . V . 1949 tarihli Kanunla yeniden tesis edilmiş olan teşkilât sırasında bu kanunun beşinci maddesi ile mevcudiyeti mahfuz tutulmuş olan Fen ve Sanat Umum Müdürlüğünün lâğvı ile görevlerinin yeniden teşkil edilen Ordu Donatım Dairesine devredilmesi hususuna taallük etmektedir.

Adı geçen 5398 sayılı Kanunla Millî Savunma Bakanlığının bünyesinde yeniden tesis edilen teşkilât gereğince orduya ait malzeme ve silâhların, etüd, konstrüksiyon, hesap, tecrübe, muayene, kabul, depolama, tamir ve dağıtım işleri-

nin ordu donatım hizmetine ithal edilmiş olması itibarıyla bu hizmetlerden ancak bir kısmını görmekte olan ve dolayısıyla yeni teşkil edilen ordu donatım dairesinin zaruri bir cüz'ünü teşkil eden Fen ve Sanat Umum Müdürlüğünün tabîi merciinden ayrılarak müstakil bir müdiriyyet halinde ipkası ve bu hizmetlerde salâhiyet ve mesuliyetin bir elde birleştirilmemesi yüzünden, ahenkli bir teşriki mesainin sağlanamamış ve bilâkis arada ihtilâflar çıkmasına sebebiyet verilmiş ve Bütçe ve personel bakımlarından da birçok müşkülâtın ortaya çıkmış olduğu Bakanlık temsilcilerinin komisyonumuzda verdikleri mufassal izahlardan anlaşılmış ve ordunun teslihi ve tehzizatı gibi askeri tekniğe taallük eden ordu donatım hizmetlerinin bu işlerden mesul olan Kenelkurmay Başkanlığı kanalı ile Millî Savunma Bakanlığınca bağlanması hizmetin zaruri icaplarından görülmüş ve tasarıda Fen ve Sanat Umum Müdürlüğünün lâğvı hakkındaki teklifin isabetine Komisyonumuzca da oy birliği ile kanaat getirilmiştir.

İkinci mevzu, 19 . VI . 1942 tarihli ve 4273 sayılı Kanunun 30 . III . 1950 tarihli ve 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrasının yeniden değiştirilmesine taallük etmektedir. Bu teklif ile (B) fıkrasında yazılı

olan sanayii harbiye subaylığının fıkradan çıkarılması ve buna mukabil teknik icaplara göre yeni sınıflar ihdası için Millî Savunma Bakanına yetki veren bir hükmün bu fıkraya ilâvesi istenilmektedir.

Fen ve sanat umum müdürlüğü kaldırılarak görevlerinin ordu donatım dairesine devredilmesi halinde mevcut sanayii harbiye subaylarının ordu donatım sınıfına nakli pek tâbiî bir keyfiyet olacağı gibi hizmet icaplarına göre yeni gelişme ve ihtiyaçlar karşısında yeniden yardımcı sınıflar ihdasını icabettiren haller de hizmeti tehhürlerden vikaye için her defasında kanun çıkarmak yoluna gidilmemesini sağlamak amacı ile Millî Savunma Bakanına yetki tanınması hususundaki teklif de Komisyonumuzca faydalı görülmüş ve kabul edilmiştir.

Üçüncü mevzu, 1950 ve 1951 yıllarında terfi derecesine erişmiş olup 5611 sayılı Kanundan önceki hüküm ve prensiplere göre kıtalara çıkarılmış olan binbaşılardan terfi vaziyetine taallük etmektedir.

1950, 1951 yıllarında terfi derecesinde olup da evvelki hüküm ve prensiplere göre 16 ay için kıta hizmetine çıkarılmış olan binbaşılardan, 5611 sayılı ve 22 . III . 1950 tarihli Kanunla binbaşılık asgari bekleme süresinin dört yıldan altı yıla çıkarılmış olması sebebiyle, yeni kanuna göre iki yıla çıkan kıta hizmetlerini ağustosa kadar tamamlayacakları ve bütün terfi şartlarını haiz oldukları halde bu yüzden emsallerinden bir sene sonraya kalacakları anlaşılmış ve kendilerine işnadı kabil olmıyan bir sebepten dolayı mağduriyetlerine mahal verilmemek için müktesep haklarını temin maksadıyla bunlar için en az kıta hizmetlerinin 16 ay

olarak kabulünü tazammun eden ve 5611 sayılı Kanuna eklenmesi teklif edilen geçici maddede Komisyonumuzca oy birliği ile kabul edilmiştir.

Teklif edilen kanun tasarısının birinci maddesinde değiştirilmesi istenilen (B) fıkrası ile, eklenmesi teklif olunan geçici 5 nci maddenin 5611 sayılı Kanuna taallük etmekte olması.

Ve tasarının ikinci maddesi ile kaldırılması teklif olunan 5398 sayılı Kanunun 5 nci maddesine mütaallik bulunması;

Sebebiyle ayrı ayrı iki kanuna taallük eden değiştirme ve ekleme tekliflerinin bir kanun tasarısı ile Yüksek Meclise sunulması cari ve mütemmel olan taknin usulüne uygun görülmemiş ve bu sebeple teklif edilen kanun tasarısı, taallük ettiği kanunlara göre ayrılarak Komisyonumuzca iki kanun tasarısı halinde yeniden tanzim edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna vermek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millî Savunma Ko. Başkanı	Sözcü	
Kocaeli	Kastamonu	
S. Önhon	R. Taşkın	
Kâtip		
Niğde	Afyon K.	Çanakkale
H. N. Yurdakul	A. İ. Sâbis	S. Endik
Denizli	Diyarbakır	Eskişehir
F. Karabudak	Y. Kâmil Aktuğ	A. F. Cebesoy
İmzada bulunamadı.		
İstanbul	Kastamonu	Kayseri
S. Yaver	G. Deniz	İ. Berkok
Kırşehir	Konya	Kütahya
R. Özdeş	Z. Barlas	B. Besin
Rize	Seyhan	Sivas
K. Balta	S. Tekelioğlu	B. Taner
Trabzon		Van
N. Altuğ		K. Özalp

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/187

Karar No. 124

30. VI. 1951

Yüksek Başkanlığa

Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanununun 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine, Fen ve Sanat Umum Müdürlüğünün kaldırılmasına ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı, Millî Savunma Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale olunmakla Millî Savunma Bakanlığı temsilcileri hazır oldukları halde incelenip görüldü:

Tasarıyı tetkik eden Millî Savunma Komisyonu raporunda tafsilen bildirildiği üzere tasarının birinci maddesiyle, 4273 sayılı Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanununun 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesi istenilmekte olması ve tasarının ikinci maddesi ile kaldırılması teklif olunan hükmün Millî Savunma Bakanlığının Kuruluş ve Görevlerine dair 5398 sayılı Kanunun 5 nci maddesine mütaallik bulunması sebebiyle ayrı ayrı iki kanuna taallük eden tekliflerin bir kanun tasarısı halinde Kamutaya sevkının cari ve müteamil olan taknin usulüne uygun görülmediğinden ayrı ayrı iki tasarı halinde hazırlanan metin komisyonumuzca da uygun görülerek görüşmelere esas tutulmuştur.

Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanununun 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesini icabettiren sebep gerek Hükümet gerekçesinde ve gerek Millî Savunma Komisyonu raporunda etrafiyle açıklandığı üzere sanayii harbiye subaylığının fıkradan çıkarılması ve buna mukabil teknik icaplara göre yeni sınıflar ihdası için Millî Savunma Bakanına yetki veren bir hükmün fıkraya ilâvesini temin içindir.

5611 sayılı Kanuna geçici beşinci madde eklenmesi suretiyle temini istenilen cihet de, 1950 ve 1951 yıllarında terfi derecesine erişmiş olup 5611 sayılı Kanundan önceki hüküm ve pren-

siplere göre kıtalara çıkarılmış olan binbaşlıların terfi vaziyetine taallük etmekte olup bu hususta gerekçede izah olunan sebepler yerinde görülmüştür.

Millî Savunma Bakanlığının Kuruluş ve Görevlerine dair 5398 sayılı Kanunun beşinci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki ikinci tasarı, Fen ve Sanat Umum Müdürlüğünün lâğvı ve görevlerinin yeniden teşkil edilen Ordu Donatım Dairesine devredilmesini istihdaf etmekte olup bunun da mucip sebepleri, gerekçe ve Millî Savunma Komisyonu raporlarında belirtildiği üzere Komisyonumuzca da yerinde görülmüştür.

Ayrı ayrı iki tasarı halinde Millî Savunma Komisyonu tarafından hazırlanan metinler esas itibarıyla Komisyonumuzca da kabul edilmekle beraber 5611 sayılı Kanuna geçici beşinci madde eklenmesini temin eden maddenin geçici madde olmayıp ikinci madde olarak tashihi ve 5398 sayılı Kanunun beşinci maddesiyle yürürlükten kaldırılan kanun numaralarının adlandırılması Komisyonumuzca uygun görülerek maddeler o yolda tanzim olunmuştur.

İvedilik ve öncelikle görüşülmesi dileğiyle Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Burdur	Çanakkale	Bursa
F. Çelikkbaş	F. Kalafat	H. Şaman
Afyon	Ankara	Antalya
A. Veziroğlu	M. Bayramoğlu	A. Sarıoğlu
Balıkesir	Bolu	Çanakkale
E. Budakoğlu	M. Güçbilmez	K. Akmanlar
Diyarbakır	Elâziğ	İstanbul
M. İkinci	Ö. F. Sanaç	C. Türkgeldi
İzmir	Kastamonu	Kırklareli
B. Bilgin	H. Türe	Ş. Bakay
Konya	Ordu	Rize
M. A. Ülgen	R. Aksoy	O. Kavrakoğlu
Seyhan		Sivas
S. Bari		H. İmre

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

19 . VI . 1942 tarihli ve 4273 sayılı Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanununun 20 . III . 1950 tarihli ve 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine, Fen ve Sanat Umum Müdürlüğünün kaldırılmasına ve mezkûr kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 19 . VI . 1942 tarihli ve 4273 sayılı Kanununun 20 . III . 1950 tarihli ve 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) Yardımcı sınıflar: Ulaştırma, Sıhhiye, Veteriner, Levazım, Harita, Subay Mühendis, Ordu Donatım ve (Millî Savunma Bakanlığına mahiyetleri aynı görülen) diğer sınıflar.

MADDE 2. — 30 . V . 1949 tarihli ve 5398 sayılı Kanunun beşinci maddesiyle bırakılan 1199 sayılı Kanunda yazılı Fen ve Sanat Umum Müdürlüğü kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — 20 . III . 1950 tarihli ve 5611 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici beşinci madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — 1950 ve 1951 yıllarında terfi derecesine dâhil olan binbaşılardan 4273 sayılı Kanunun 11 nci maddesi hükmüne göre geçirecekleri en az kıta hizmeti 16 aydır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
Adnan Menderes	Başbakan Yardımcısı
Devlet Bakanı	S. Ağaoğlu
Millî Savunma Bakanı	Adalet Bakanı
H. Köymen	R. Nasuhioğlu
Dışişleri Bakanı	İçişleri Bakanı
F. Köprülü	H. Özyörük
Millî Eğitim Bakanı	Maliye Bakanı
T. İleri	H. Polatkan
Eko. ve Ticaret Bakanı	Bayındırlık Bakanı
Muhlis Ete	K. Zeytinoglu
Orman ve Tekel Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
Rifka S. Burçak	Dr. E. H. Üstündağ
Ulaştırma Bakanı	Tarım Bakanı
S. Kurtbek	N. Ökmen
İşletmeler Bakanı	Çalışma Bakanı
Hakkı Gedik	N. Özsan

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

19 . VI . 1942 tarihli ve 4273 sayılı Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanununun 20 . III . 1950 tarihli ve 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine ve mezkûr kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 19 . VI . 1942 tarihli ve 4273 sayılı Kanunun 20 . III . 1950 tarihli ve 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

B) Yardımcı sınıflar: Ulaştırma, Sıhhiye, Veteriner, Levâzım, Harita, Subay Mühendis, Ordu Donatım (Millî Savunma Bakanlığınca mahiyetleri aynı görülen) diğer sınıflar.

GEÇİCİ MADDE — 20 . III . 1950 tarihli ve 5611 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici beşinci madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — 1950 ve 1951 yıllarında terfi derecesine dâhil olan binbaşılardan 4273 sayılı Kanunun 11 nci maddesi hükmüne göre geçirecekleri en az kıta hizmeti 16 aydır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

19 . IV . 1942 tarihli ve 4273 sayılı Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanununun 20 . III . 1950 tarihli ve 5611 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine ve mezkûr kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Millî Savunma Komisyonunun birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 20 . III . 1950 tarihli ve 5611 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici beşinci madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Millî Savunma Komisyonunun geçici 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Millî Savunma Komisyonunun 2 nci maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millî Savunma Komisyonunun 3 ncü maddesi 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5398 numaralı Millî Savunma Bakanlığının Kuruluş ve Görevlerine dair Kanunun beşinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 30 . V . 1949 tarihli ve 5398 sayılı Kanunun beşinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

MADDE 5. — 1199, 1428 ve 4580 sayılı kanunlar kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5398 numaralı Millî Savunma Bakanlığının Kuruluş ve Görevlerine dair Kanunun beşinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 30 . V . 1951 tarihli ve 5398 sayılı Kanunun beşinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 5. — 1199 sayılı Müdafaai Milliye Vekâletinde bâzı teşkilât ierasına dair kanun, bu kanuna müzeyyel 1428 sayılı Kanun ve Genelkurmay Başkanlığının vazife ve salâhiyetleri hakkındaki 4580 sayılı kanunlar kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Millî Savunma Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millî Savunma Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.